

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 8CoP/270/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7820203648
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 10. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Agnesa Hricová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2020:7820203648.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Agnesy Hricovej a členov senátu JUDr. Jany Dudíkovej a Mgr. Miloša Greguša v právnej veci starostlivosti súdu o maloletú D. R. nar. XX.X.XXXX bývajúcu na ulici H. č. XXX v Y. C. prechodne R. H. Strasse X S. dieťaťa rodičov: matky M. Y. nar. XX.X.XXXX trvale bývajúcu v K. R. prechodne R. H. G. X S. a otca I. R. nar. X.XX.XXXX trvale bývajúceho na ulici H. č. XXX v Y. C. prechodne G. XX C. XXXX G. o návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia vo veci osobnej starostlivosti o maloletú, o odvolaní proti uzneseniu Okresného súdu Rožňava zo dňa 24.9.2020 č.k. 8P 57/2020-6 takto

rozhodol:

Potvrďuje uznesenie.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým uznesením konanie zastavil a rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

2. Proti tomuto uzneseniu podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie matka s návrhom, aby odvolací súd zmenil napadnuté uznesenie a zveril mal. D. do jej osobnej starostlivosti. Poukázala na to, že maloletej hrozí psychická trauma, pretože otec dieťaťa žiadal nemeckú políciu o pomoc, aby vošla násilím do jej bytu, čo sa aj uskutočnilo, avšak maloletú násilím neodniesli, pretože videli, že jej nehrozí v jej byte žiadne nebezpečenstvo. Maloletá utrpela psychickú traumu. Otec dieťaťa podal na Najvyšší súd v štáte Bayern v Nemecku - Bambergu o únos dieťaťa. Poprela tvrdenie otca, pretože jej maloletú odovzdal 4.4.2020 na jarné prázdniny. Poukázala na to, že sa dozvedela od mal. D. závažné skutočnosti, čo sa deje v domácnosti otca, preto požiadala súd v Nemecku o neodkladné opatrenie, ktoré jej bolo zamietnuté. Otec dieťaťa podal návrh na navrátenie maloletej kvôli únosu a nemecký súd rozhodol 13.10.2020, že maloletú musí odovzdať otcovi, keďže nemecký súd nemôže rozhodovať o neodkladnom opatrení a otec dieťaťa má maloletú vo svojej osobnej starostlivosti.

3. Podľa § 2 ods. 1 CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

4. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

5. Odvolací súd preskúmal uznesenie súdu prvej inštancie v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 65 a § 66 CMP bez nariadenia pojednávania podľa ust. § 385 CSP a contrario a dospel k rovnakému právnomu záveru, že v danom prípade súd prvej inštancie správne rozhodol, ak zastavil konanie o návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia, pretože nie je daná jeho právomoc vo veci a rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. Súd prvej inštancie dostatočne zistil skutočný stav, posúdil ho podľa zákonných ustanovení CMP a Nariadenia Rady (ES č. 2201/2003). Konštatoval, že na nadobúdanie, výkon, prenesenie, obmedzenie alebo odňatie rodičovských práv a povinností v

konaniach s cudzím prvkom sa podľa čl. 7 ods. 2 Ústavy SR prednostne aplikuje Nariadenie Rady (ES č. 2201/2003) o súdnej právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností. Podľa čl. 8 Nariadenia je rozhodujúcim kritériom pre určenie právomoci obvyklý pobyt dieťaťa v členskom štáte v čase začatia konania. Pretože čl. 8 Nariadenia neobsahuje žiaden výsledný odkaz na právo členských štátov s cieľom určiť zmysel a rozsah pojmu „obvyklý pobyt“, toto určenie sa musí vykonať s ohľadom na kontext ustanovení Nariadenia a jeho cieľ, najmä ten, ktorý vyplýva z jeho odôvodnenia čl. 12, podľa ktorého ním stanovené kritériá právomoci sú konštruované tak, aby zodpovedali najlepšiemu záujmu dieťaťa a najmä kritérium blízkosti. Podľa judikatúry Súdneho dvora štát obvyklého pobytu dieťaťa musí byť určený na základe súhrnu, osobitných skutkových okolností každého jednotlivého prípadu, okrem fyzickej prítomnosti dieťaťa v členskom štáte musia byť zohľadnené ďalšie faktory, z ktorých je možné vyvodiť, že táto prítomnosť vôbec nemá dočasný alebo príležitostný charakter a že pobyt dieťaťa odzrkadľuje istú mieru začlenenia do sociálneho a rodinného prostredia, do úvahy je potrebné vziať najmä trvanie, pravidelnosť, podmienky a dôvody pobytu na území členského štátu a presťahovanie rodiny do toho štátu, štátnu príslušnosť dieťaťa, miesto a podmienky školskej dochádzky, jazykové znalosti, rodinné a sociálne väzby dieťaťa v danom štáte, t.j. štát, v ktorom dieťa fakticky určitý čas žilo, kde navštevovalo školu, predškolské zariadenie, zúčastňovalo sa mimoškolských aktivít, kde si vytvorilo blízke citové väzby k príbuzným, prípadne k priateľom a podobne. Pre určenie štátu obvyklého pobytu preto nie je dôležité, kde sa dieťa narodilo, kde je zaregistrované k trvalému pobytu, prípadne aké má občianstvo. Z obsahu pripojeného spisu vedeného pod sp. zn. 7CoP 219/2019 je zrejmé, že otec s maloletou sa presťahoval do Švajčiarska a matka do Nemecka, kde sa aj zdržiavajú. Odvolací súd vychádzajúc z obsahu spisu aj pripojeného spisu dospel k presvedčeniu, že štátom obvyklého pobytu maloletej je Švajčiarsko, kde otec s maloletou žije. Otcovi bola maloletá Viktória zverená na základe právoplatného rozhodnutia Okresného súdu Rožňava, ktoré potvrdil aj Krajský súd v Košiciach. Keďže obvyklým pobytom maloletej je Švajčiarsko, preto nemohol o neodkladnom opatrení rozhodovať nemecký súd, pretože maloletá bola v starostlivosti matky bezdôvodne, nakoľko ju po skončení styku, po jarných prázdninách, otcovi nevrátila. Z uvedeného dôvodu odvolací súd sa nemohol stotožniť s odôvodnením súdu prvej inštancie, ktorý nesprávne konštatoval, že obvyklý pobyt maloletej je v Nemeckej spolkovej republike, pretože maloletá tam nikdy obvyklý pobyt nemala a pobudla u matky prechodne v rámci styku, preto nemohlo tam dôjsť k jej prirodzenému začleneniu do sociálneho a rodinného prostredia, so zreteľom na dĺžku pobytu. Skutočnosť, že maloletá s rodičmi má zaregistrovaný trvalý pobyt v Slovenskej republike, nie sú pre určenie obvyklého pobytu bezprostredne relevantné a nevytvárajú žiadne reálne väzby maloletej k Slovensku. Je v najlepšom záujme maloletej, ale aj spoľahlivého a rýchleho zistenia skutkového stavu, aby konanie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností prejednával a rozhodoval súd vo Švajčiarsku, kde maloletá má obvyklý pobyt spolu so svojím otcom, ktorému bola na základe súdneho rozhodnutia zverená do osobnej starostlivosti. Keďže maloletá D. nie je dostupná na území Slovenskej republiky, nakoľko má obvyklý pobyt vo Švajčiarsku. Keďže Švajčiarska konfederácia nie je členským štátom Európskej únie, pri posudzovaní právomoci súdu v prejednávanej veci nie je možné aplikovať nariadenie známe ako tzv. Brusel II a alebo Brusel I bis - Nariadenie rady (ES) č. 2201/2003 o súdnej právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností, ktorým sa zrušuje Nariadenie (ES) č. 1347/2000. Švajčiarska konfederácia a Slovenská republika nemajú uzatvorenú dvojstrannú zmluvu o právnej pomoci, ktorá by riešila uvedené otázky, obidve sú však zmluvnými stranami Dohovoru o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone a spolupráci v oblasti rodičovských práv a povinností o opatrení na ochranu dieťaťa (známeho ako Haagsky dohovor), ktorý bol oznámený Ministerstvom zahraničných vecí SR pod č. 344/202 Z.z.. Dôležitý je jeho článok 1 ods. 2, podľa ktorého na účely Dohovoru výraz „rodičovské práva a povinnosti“ zahŕňa rodičovskú moc, alebo iný podobný vzťah, ktorý určuje práva, oprávnenia a povinnosti rodičov opatrovníkov, alebo iných zákonných zástupcov k osobe alebo majetku dieťaťa. Dohovor o právach dieťaťa uznáva v článku 5 aj zodpovednosť členov širšej rodiny pri usmerňovaní dieťaťa v súlade s rozvíjajúcimi sa schopnosťami. Odvolací súd dopĺňa, že dieťa má právo nielen na zachovanie vzťahov so svojimi rodičmi, ale aj právo na zachovanie svojej totožnosti a rodinných zväzkov v súlade so zákonom. Prijímať opatrenia na ochranu dieťaťa alebo jeho majetku majú v zmysle článku 5 ods. 1 Dohovoru justičné alebo správne orgány zmluvného štátu, kde má dieťa svoj obvyklý pobyt. Pri zmene obvyklého pobytu dieťaťa (na rozdiel od nariadenia Brusel IIbis nadobudnú právomoc orgány štátu nového obvyklého pobytu dieťaťa (s výnimkou ustanovenia článku 7, ktorý sa týka neoprávneného premiestnenia dieťaťa). Maloletá D. v konkrétnom prípade nadobudla obvyklý pobyt vo Švajčiarsku, preto nezachoval si Okresný súd Rožňava právomoc konať. Odvolací súd v tomto smere poukazuje aj na čl. 8 Dohovoru o občianskoprávných aspektoch medzinárodných únosov detí (č. 119/2001 Z.z.), podľa ktorého osoba, inštitúcia alebo iná právnická osoba, ktorá tvrdí, že dieťa

bolo premiestnené ale zadržané v rozpore s opatrovníckym právom, sa môže obrátiť so žiadosťou na ústredný orgán štátu obvyklého pobytu dieťaťa alebo na ústredný orgán iného zmluvného štátu o pomoc pri zabezpečení návratu dieťaťa. V preskúvanom prípade nebola matkou preukázaná naliehavosť potreby neodkladnej úpravy pomerov medzi účastníkmi konania a je nepochybné, že v tejto právnej veci súd prvej inštancie nesprávne aplikoval Nariadenie, pretože maloletá má obvyklý pobyt vo Švajčiarsku, ako to konštatoval aj Vyšší krajský súd Bamberg vo svojom rozhodnutí dňa 18.6.2020, čo však nemalo vplyv na správne zastavenie konania pre nedostatok právomoci, preto odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie podľa ust. § 387 ods. 1 CSP ako vecne správne potvrdil.

6. Rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 vety druhej CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 a nasl. CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Uvedená povinnosť neplatí, ak

je dovolateľ fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

V Košiciach dňa